

*'Help de kinderen
om het samen
op te lossen'*

LEERZAME BOTSINGEN

Kinderen in de groep botsen vaak met elkaar, dat zal je als pm'er bekend in de oren klinken. Pedagoog Elly Singer vertelt hier boeiend over in de podcast Podje opvoeden. Sandra Muis, werkzaam bij kindercentrum En nu jij in Meppel, vertelt hoe ze in de praktijk op de babygroepen omgaan met botsingen tussen kinderen.

TEKST INGE VAN RIJN FOTO WILBERT VAN WOENSEL

Wat bedoel je met 'singeren'? Elly: 'Singeren wil zeggen: op één plek in de ruimte blijven, zodat de kinderen jou zien en naar je toe kunnen komen. In onze onderzoeken ontdekten we hoe belangrijk het is dat pm'ers 'vindbaar' zijn voor de kinderen in de groep. Vanuit die veilige nabijheid durven de kinderen op onderzoek uit te gaan en andere kinderen te ontmoeten.' Sandra vertelt hoe het in de babygroepen lukt om op de grond bij de baby's te blijven zitten. 'Er is geen mooier spelgoed

voor baby's dan elkaar. Daarom hebben we geen hoge boxen meer, maar een grote grondbox waar baby's met elkaar kunnen spelen. Met mijn collega spreek ik af wie van ons er gaat zitten. Als je in die grondbox zit, dichtbij de kinderen, zie je waar ze mee bezig zijn en hoe een botsing ontstaat. Vaak kijkt een kind geboeid naar een speeltje waar een ander mee bezig is en probeert juist dat speeltje te pakken. Door zelf een paar van die speeltjes toe te voegen, voorkom je dat het op een botsing uitloopt. We hebben eindeloos veel bakjes, bekertjes, lepeltjes, gordijnringen en dat soort dingen om mee te spelen.'

DREUMESEN

Elly: 'Jonge kinderen communiceren met elkaar door te doen. Ze vragen niet: "Mag ik nu even met die auto spelen?", maar pakken hem gewoon, ook als het hun bedoeling is om samen te spelen. Wij denken dan al gauw: oeh, dit gaat problemen geven! Maar kinderen lossen dit soort incidentjes vaak samen op met een grapje. Ze overwinnen hun egocentrisme, omdat ze graag samen verder willen spelen. Zo leren ze veel van kleine botsingen.' Sandra: 'De kinderen in onze groep reageren vooral op je lichaamstaal. Daarom hebben we met elkaar een gebarencursus gevolgd en je ziet dat het werkt. Soms kijk je een kind even aan en laat je met je gezichtsuitdrukking zien of het oké is wat er gebeurt. Of je maakt een gebaar: voorzichtig bij de baby.'

OPLOSSINGSGERICHT

Soms loopt een botsing uit op een conflict waarbij je als pm'er wel moet ingrijpen. Ga dan geen energie stoppen in het zoeken naar de oorzaak of de 'schuldige', maar help de kinderen om het samen op te lossen. Hoe doe je dat? Elly: 'Neem de rol aan van bemiddelaar en werk met de drie O's. De eerste is: oog hebben voor elkaar, waarbij je de logica van de kinderen probeert te volgen.' Sandra: 'We proberen altijd de positieve bedoeling van een kind te zien. Als het kind iets afpakt, zeg ik: "O, vind jij dat ook leuk?" Van daaruit kun je verder.' Elly: 'De tweede O is: oplossingen bedenken. Bij een conflict

KINDERHUMOR

Sandra: 'Kindobservatie gaat beter als je op de grond zit. Laatst zat ik te kijken naar drie dreumesen. Ze zaten bij elkaar op de grond. Eerst stond er een op en ging een rondje rennen. Lachen. Toen hij weer ging zitten, stond de ander op en deed hetzelfde. Dikke pret. Toen ging nummer drie en ze lagen alle drie in een deuk. Ik dacht: 'Jullie hebben echt iets samen, jullie begrijpen elkaar.'

over een fiets kan je bijvoorbeeld voorstellen: "Eerst Imke een rondje en dan jij Evert?" Zo leren kinderen dat niet de sterkste wint, maar dat je samen compromissen kunt sluiten en creatieve oplossingen kunt bedenken. De derde O is: opnieuw vrienden worden na een conflict.'

HET GOEDE VOORBEELD

Het heeft niet zo veel zin om 'sorry' af te dwingen bij een peuter als de stoom uit z'n oren komt. Toch wil je dat kinderen leren hoe je na een conflict de relatie kunt herstellen. Elly: 'Je ziet dat kinderen uit de groep met veel interesse kijken hoe de pm'er reageert bij een conflict. Zorg daarom dat je het goede voorbeeld geeft, daar leren de kinderen veel van. Als jij rustig en vriendelijk reageert, blijft de sfeer veilig en ervaren de kinderen dat het weer goed komt. Soms moet je het even laten bekoelen, maar kom er daarna wel op terug en laat de kinderen zien hoe je weer vrienden kunt worden. Dat kan zijn:

een handje geven of een ander ritueel; maak het vooral niet te zwaar. Zo geef je kinderen mee: een ruzietje hoort erbij, maar we blijven niet boos op elkaar. Dit versterkt de positieve relaties in je groep.'

HUMOR

Kinderen die elkaar steeds weer in de haren vliegen en elkaar pijn doen, dat kan jou toch wel eens echt kwaad maken. Elly: 'Dat is normaal. Denk vooral niet dat jij iets fout hebt gedaan, maar doe even een

stapje achteruit en vraag je collega om in te springen, totdat je weer op adem bent. Humor is ook belangrijk! Als dingen niet lopen zoals jij wilt, probeer er dan met een beetje humor naar te kijken, ook naar jezelf.' Sandra: 'Veel conflicten ontstaan aan het einde van de dag, als iedereen moe is. Dan is het extra belangrijk om onrust in de groep te voorkomen. Wij spreken met elkaar af: juist als het druk is in de groep, blijft een van ons bij de kinderen zitten. Daarmee voorkom je dat kinderen met elkaar in conflict raken.' <

WIST JE DAT?

- > Kinderen in de groep hebben gemiddeld zo'n 12 onderlinge botsingen per uur, waarvan de meeste niet langer dan 18 seconden duren.
- > Kinderen hebben wel 14 lachmomenten per uur. Met elkaar lachen ze meer dan met de pm'ers.